

24.01.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *SDG Suriye'nin doğusunda IŞİD'in elindeki son köyü aldı...* Suriye Demokratik Güçleri, ülkenin doğusunda IŞİD'in kontrolündeki son yerleşim olan Bağuz köyünü ele geçirdiğini ilan etti. Son 24 saatte 470'i IŞİD'li yaklaşık 5 bin kişi köy ve civarını terk etti.

ABD'NİN SURİYE'DEN ÇEKİLMESİ

- *Türkiye: Güvenli bölgeyi tek başımıza kurabiliriz...* Suriye'nin kuzeyinde kurulması planlanan güvenli bölge konusunda Türkiye'den yeni bir açıklama geldi. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Türkiye'nin bu bölgeyi tek başına oluşturabilecek kapasiteye sahip olduğunu söyledi. Çavuşoğlu, "Ama ABD ve diğerleri, Rusya da dâhil, bu konuda bizimle işbirliği yapmak istiyorsa, bu işbirliğini de hiçbir zaman dışlamayız" diye ekledi. Suriye'de siyasi çözüm konusunda, "Esad'ın devam etmemesi dışında" Türkiye'nin Ruslarla hiçbir görüş ayrılığı bulunmadığını söyleyen Çavuşoğlu, "Onlar tabii ki Esad'la bugüne kadar çalıştılar. Ama biz de 1 milyona yakın insanın ölümüne sebep olan bir kişi artık Suriye'yi birleştiremez diyoruz" ifadesini kullandı. Çavuşoğlu, Ankara ile Esad rejimi arasında ise dolaylı temasların olduğunu belirtti.

PUTİN – ERDOĞAN ZİRVESİ

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin tarafından Moskova'da gerçekleşen görüşmenin ardından ortak basın toplantısı düzenlendi. Toplantıda, Şubat ayında yeni bir üçlü zirve gerçekleştirme kararı alındığı açıklandı. Ortak açıklamadan öne çıkanlar:

- Putin, ne Şam'ın daveti, ne de Birleşmiş Milletler (BM) kararı olması nedeniyle ABD'li askerlerin Suriye'deki varlıklarının yasal olmadığını, fakat Amerikalı partnerlerle Suriye'de terörle mücadele ile ilgili çalışmanın yapıldığını, Rusya'nın bu çalışmaların devam edeceğini umduğunu ifade etti.

“Amerikan birliklerinin Suriye Arap Cumhuriyeti topraklarındaki varlıkları yasal değil. Onların orada bulması için uluslararası hukuk bakımından herhangi bir gerekçe yok, ne yasal meşru hükümetin davetiyesi, ne de BM Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) kararı söz konusu” diye konuşan Putin, sözlerini şöyle sürdürdü: “Bununla birlikte bildiğiniz gibi Amerikan partnerlerimizle Suriye de dahil olmak üzere terörle mücadele konusunda oldukça yapıcı bir çalışma yaptık. Bu çalışmanın devam edeceğini umuyoruz.”

Rus ve Türk diplomatların Suriye anayasa komitesi ile ilgili ciddi çalışmalar yaptığını ifade eden Putin, siyasi çözümün başlatılması için sağlam bir temel atılmış olduğuna dikkat çekti. Putin, "Rus ve Türk diplomatların İranlı meslektaşlarıyla ile tam temas halinde Suriye anayasa komitesinin içinde yer alacak olanlar ile ilgili mutabakat için ciddi bir çalışma yaptığını, İstanbul'da Fransız ve Alman tarafla varılan tüm anlaşmaları yerine getirdiklerini hatırlatmak isterim" diye konuştu.

Geçen yılsonuna kadar komitenin kurulamadığını belirten Putin, "Ancak çabalarımız sayesinde dengeli ve yaşayabilir siyasi çözüm sürecinin başlatılması için sağlam ve dengeli bir temel atılmış oldu" vurgusunda bulundu.

Suriye ile Türkiye arasında 1998'de imzalanan terörle mücadele anlaşmasının, Türkiye'nin güney sınırlarındaki güvenliğinin sağlanması ile ilgili birçok konuyu çözen bir altyapı olduğunu söyleyen Putin, şu ifadeleri kullandı: "Suriye Arap Cumhuriyeti ile Türkiye arasında 1998'de imzalanan anlaşma hala yürürlükte, bu anlaşma terörle mücadeleyi kapsıyor. Bu anlaşmanın Türkiye'nin güney sınırlarındaki güvenliğinin sağlanması ile ilgili birçok konuyu çözen bir altyapı olduğunu düşünüyorum. Bugün bu konuyu da oldukça ayrıntılı ve aktif bir şekilde ele aldık."

Putin, Rusya ve Türkiye'nin İdlib bölgesindeki istikrarın sağlanması için ek önlemleri görüştiklerini söyledi. Rus lider, "Suriye topraklarındaki terörist grupların faaliyetlerine son verilmesi ile ilgili konular da görüşüldü. Özellikle, İdlib'de silahsızlaştırılmış bir bölge oluşturulması konusundaki Rus-Türk mutabakatının nasıl uygulandığını görüştük. Rusya ve Türkiye savunma bakanları İdlib'le ilgili ek görüşmeler gerçekleştirdi, işbirliği yapma konusunda anlaşta. Rusya ve Türkiye'nin İdlib bölgesindeki istikrarın sağlanması için hangi ek adımları atabileceği konusunda bilgi paylaşımı yaptık" diye konuştu.

Putin ise, Suriye'nin geleceğine ilişkin kendisine yöneltilen soruya ilişkin şunları söyledi: "Türk dostlarımızın menfaatlerine özellikle güvenliğinin sağlanması noktasında saygı duyuyoruz. Bugün çok ayrıntılı bir biçimde İdlib konusunu görüştük. Türk meslektaşlarımız, mutabakatlarını yerine getirmek için ellerinden geleni yapıyor. Tabii ki orada sorunlar var, biz bunları görüyoruz ama Türk meslektaşlarımızla önümüzdeki dönem neler yapılması gerektiği konusunda görüştük ve anlaşmaya vardık. Bizim ortak fikrimiz, bütün teröristlerle birlikte mücadele edilmesi gerekliliği. Anayasa komitesi ise çok önemli bir alan. Sahada başarılarımız uzun vadede sadece siyasi ve diplomatik yollarla çözülmesi mümkün. Suriye'de bütün taraflar arasında diyalog kurulması lazım. Bütün taraflar samimi bir istek göstermelidir."

Kendisine yöneltilen "ABD'nin çekilme sürecinde tartışılan güvenli bölge konusunda Rusya'nın yaklaşımı nedir?" sorusunu cevaplayan Erdoğan, "Güvenli bölge konusunda başta liderler olmak üzere bunun yanında ilgili bakan arkadaşlarımız görüşmelerini devam ettiriyorlar. Bu konuda bizler için tehdit oluşturan bölgelerin hassasiyeti büyük önem arz ediyor. Tehdit oluşturan bölgelerdeki tedbirleri alma noktasında Amerika olumlu yaklaşımını bizlere zaten ifade etti. O da bildiğiniz gibi yaklaşık bir 30-32 kilometre derinliğinde bir bölge idi. Bu konuyla ilgili olarak zaten bizim Rusya ile de herhangi bir sıkıntımız yok. ABD'nin çekilme sürecinde, terör örgütlerinin istismar edebileceği bir boşluğun doğmaması kritik önemdedir" dedi.

İdlib başta olmak üzere Suriye'deki gelişmelere de değinen Erdoğan ayrıca şunları söyledi: "Gerek İdlib Mutabakatı'nın, gerekse 4'lü Suriye Zirvesi'nin sonuçlarının uygulanmasının takibini yaptık. İdlib başta olmak üzere arazideki gelişmeleri gözden geçirdik."

ABD'nin çekilme kararı üzerinde değerlendirmeler yaptık. Türkiye ve Rusya iş birliği, Suriye'nin barış, güvenlik ve istikrarı açısından mihenk taşıdır. Yakın diyalogumuz ve iş birliğimiz sayesinde pek çok başarıya, pek çok olumlu gelişmeye imza attık. Rus dostlarımızla koordinasyonumuzu güçlendirmekte kararlıyız. ABD'nin çekilme sürecinde, terör örgütlerinin istismar edebileceği bir boşluğun doğmaması kritik önemdedir. Bu konudaki değerlendirmelerimi kıymetli dostumla paylaştım. Türkiye olarak yegane amacımızın başta DEAŞ olmak üzere PYD/YPG gibi terör örgütlerine karşı bunların temizlenmesi görevimizi özellikle ifade ettim. Bunları kimin desteklediğini, kimin provoke ettiğini de gayet iyi biliyoruz. Türk Rus iş birliğini dinamitlemeyi hedefleyen, özellikle terör örgütlerine karşı da ortak bir mücadelenin gereğini ifade etmek istiyorum."

Rusya lideri Putin, ABD'nin askerlerini Suriye'den çıkarmasının olumlu bir adım olacağını ve ülkenin kuzeydoğusundaki durumu istikrara kavuşturacağını belirtti. Putin, "ABD yönetiminin Amerikan askerlerini ülkenin kuzeydoğusundan çekme niyetinin Suriye'de gelecekteki gelişmeleri ne şekilde etkileyeceğini konuştuk. Bu adımlar, bu kararlar gerçekten uygulanacak olursa, bu olumlu bir aşama olacak, Suriye'nin şu an Kürtlerin kontrolünde bulunan bu gergin bölgesindeki istikrarın sağlanmasına katkıda bulunur" diye konuştu.

ABD'nin Suriye'den çekileceğine dair yaptığı beyan bağlamında Rusya'nın Şam'ın Kürtlerle diyalog kurmasını desteklediğini aktaran Putin, şöyle konuştu: "Şam'ın Kürtlerin temsilcileriyle diyalog kurmasını destekliyoruz. Böyle bir diyalog, Suriye toplumunun beraberliğine ve ulusal barışa katkı sunacak, sadece Suriye'nin değil tüm komşu ülkelerin de yararına olacak."

AB – AVRUPA

- **Maas: Rusya INF anlaşmasına uymalı...** Almanya Dışişleri Bakanı modern orta menzilli nükleer silah geliştiren Rusya'yı eleştirdi. ABD bu silahlar kaldırılmadığı takdirde orta menzilli silahları yasaklama anlaşmasından çekileceğini duyurmuştu.
- **Gümrük Birliği çıkmazı büyüyor...** Alman ihracatçılar, Türkiye'yi Gümrük Birliği'ne aykırı davranmakla suçlarken, Ankara "güncelleme müzakerelerinin" başlamasını istiyor. AB ise Türkiye ile müzakerelerin durdurulması çağrılarını nedeniyle adım atmıyor.
- **İnsan kaçakçılığıyla mücadele tüm Avrupa'yı ilgilendiren bir konudur...** Almanya'ya sığınan yabancıların sayısının tahminlerin ve hükümetin saptadığı üst sınırın altında kalmasına Frankfurter Allgemeine Zeitung şu yorumu ayırmış: "Almanya'ya gelen mülteci adaylarının sayısı federal hükümet tarafından saptanan koridorun altında kaldı. Rakamın düşmesi Almanya'ya sığınanların geleceği ve küresel gelişmeler nedeniyle ülkesinden göç etmek isteyenlerin durumu açısından önem taşıyor. Almanya'nın Akdeniz'deki kurtarma ve insan kaçakçılığıyla mücadele misyonundan çekileceğini duyurması çok şey ifade ediyor. İnsan tacirleriyle mücadele etmek yerine mültecileri boğulmaktan kurtarmaya çalışan Alman savaş gemileri, İtalya'nın kurtarılanları kabul etmemesi yüzünden Akdeniz'den ayrılacak. Misyona katılan gemilerle birlikte kurtarılabilenlerin sayısı da azalacak. İnsan kaçakçılarıyla mücadele, birliğin dış sınırlarının güvene kavuşturulması ve Avrupa'ya sığınanların adil bir şekilde paylaşılması bütün Avrupa'yı ilgilendiren bir konudur. Avrupa Birliği sınırları dışında özgürlük ve güvenliği sağlayamazsa ilerde aynı durumla kendisi de karşılaşabilir."

- *Avrupa Komisyonu'ndan "Altın Pasaport" uyarısı...* Avrupa Komisyonu, bazı AB üyesi ülkelerin yabancılara yatırım karşılığında vatandaşlık ve oturma hakkı verilmesi konusunda uyarıda bulundu. Komisyon, bu uygulamanın bütün AB açısından risk oluşturduğuna dikkat çekti.
- *Blair: En mantıklısı yeni bir referandum...* Londra ile Brüksel arasındaki Brexit krizini DW'ye değerlendiren İngiltere eski Başbakanı Tony Blair, şu an atılabilecek en iyi adımın ikinci kez referandum düzenlenmesi olduğunu söyledi.
- *Almanya'ya Türkiye'den iltica başvurularında artış...* Almanya'da 2015 yılındaki sığınmacı akınıyla zirve yapan iltica başvurularının sayısı azalmaya devam ediyor. 2018'de Türkiye'den başvuruların sayısında ise 2 bin 172 kişilik artış kaydedildi.

YUNANİSTAN – KIBRIS

- *(ÖZEL HABER) Yunanistan aidiyeti Yunanistan'a devredilmemiş olanlar dahil Ege adalarında devlet uygulamalarını artırıyor....* Alithia isimli yerel haber sitesinde yer alan bir haberde, önceki gün Sakız Adası'na Yunan Savunma Bakanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının katıldığı bir törenle Maria Çakoz Vakfı tarafından yaptırılan Averof Zırhlısı'nın büyük boy bir maketinin adadaki Kültür Merkezi'ne konulması töreninin icra edildiği, bahse konu törende konuşan Yunan Savunma Bakanı'nın bu uç bölgelerde görev yapan Yunan silahlı kuvvetler personelinin özverisinden bahsettiği, ayrıca Sakız Adası'na denizci personel yetiştirilmesi konusundaki katkılarından dolayı teşekkür ettiği, bahse konu maketin birer benzerinin de önümüzdeki süreçte Midilli ve İpsara adalarına da konulacağı ifadelerinin yer aldığı görülmektedir. Yunan Savunma Bakanlığı resmi internet sitesinde sakız ziyaretine ilişkin yer alan duyuruda ise; "bugün Milli Savunma Bakanı Wvangelos Apostolakis'in Kara Kuvvetleri Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile beraber Sakız Adası'na yaptığı ziyarette adadaki arama kurtarma faaliyetinden sorumlu Hava Kuvvetleri Super Puma helikopter filosunu, Stamou karakol botunu ve sahil güvenlik teşkilatına ait botlarla 96. milli muhafız yüksek Taktik Komutanlığı unsurlarını denetlediği, burada yapılan denetlemelerde Savunma Bakanı'nın Yunan Silahlı Kuvvetleri'nin harbe hazırlık durumunun yüksekliğine ve caydırıcılığı olan inancını belirttiği, ayrıca toplumsal faaliyetlere destek konusunun önemine değindiği ifade edilmektedir. Maria Çakoz Kültür Merkezi'nde yaptığı konuşmada ise Yunan Silahlı Kuvvetleri'nin caydırıcılığı ve izlenen Politikalar sayesinde Doğu Akdeniz ve Balkanlar'da bölgenin daha istikrarlı olmasına yaptığı katkıları, ayrıca milli çıkarlara hizmet etmekte ki önemini vurguladığı, sakız Adası'nda bulunan Deniz Ticaret Lisesi'nin faaliyetlerinden duyduğu gururu belirttiği ve bu liseden yetişecek öğrencilerin sivil bahriyede yapacakları görevlerin Yunanistan için çok önemli olduğunu söylediği" ifadeleri yer almıştır.

VENEZUELA'DA KRİZ

- *Venezuela'da muhalefet lideri kendisini geçici devlet başkanı ilan etti...* Venezuela'da Devlet Başkanı Maduro'yu protesto gösterileri sürerken, muhalefet lideri Guaido kendisini geçici devlet başkanı ilan etti. ABD hükümetinin de Guaido'yu geçici devlet başkanı olarak tanıdığı açıklandı.

- **ABD Guaido'yu geçici başkan olarak tanıdı...** Venezuela'da muhalefet lideri ve Ulusal Meclis Başkanı Juan Guadio'nun kendisini geçici devlet başkanı ilan etmesinin ardından ABD Başkanı Donald Trump, Guadio'yu Venezuela'nın resmen geçici başkanı olarak tanıdı. Konuyla ilgili açıklama Beyaz Saray'dan yapıldı.
- **Venezuela'ya petrol yaptırımı ABD'nin gündeminde...** Venezuela Devlet Başkanı Maduro, muhalefet lideri Guaido'yu "geçici devlet başkanı" olarak tanıyan ABD ile diplomatik ilişkileri kestiklerini açıkladı. Bu kararı tanımayan ABD ise petrol yaptırımını gündemine aldı. Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro, Guaido'yu "geçici devlet başkanı" olarak tanıyan Washington ile tüm diplomatik ilişkileri kestiklerini açıklayarak ABD'li diplomatlara ülkeyi terk etmeleri için 72 saat verdi. Bunun üzerine bir açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo "ABD, Maduro rejimini Venezuela hükümeti olarak tanımamaktadır. Bu nedenle ABD'ye göre eski devlet başkanı Nicolas Maduro'nun diplomatik ilişkileri kesmek için yasal yetkisi yok" ifadesini kullandı. "ABD, Venezuela ile ilişkilerini, misyonumuzu Venezuela'da kalmaya davet eden geçici devlet başkanı Guaido'nun hükümeti aracılığıyla sürdürecektir" açıklamasında bulunan Pompeo, ABD'li diplomatların bu ülkeden ayrılmayı planlamadığını söyledi. Pompeo, Venezuela ordusu ve güvenlik güçlerini de "tüm Venezuelalıların yanı sıra Venezuela'daki ABD ve diğer ülke vatandaşlarını da korumaya devam etmeye" çağırdı. Pompeo ayrıca, ABD'nin, Amerikan diplomatik misyonunun güvenliğinin "tehlikeye atılması" durumunda sorumluların cezalandırılması için "uygun" adımları atacağını sözlerine ekledi.
- **Maduro'ya destek verenler vermeyenler...** ABD'nin yanı sıra aralarında Brezilya, Arjantin, Kolombiya ve Kanada'nın da bulunduğu 10'dan fazla ülke de Guaido hükümetini tanıdığını açıkladı. Meksika ve Küba ise Maduro'ya destek verdi. Maduro'ya desteğini bildiren liderlerden biri de Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan oldu. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Erdoğan'ın Maduro'yu arayarak "Maduro kardeşim! Dik dur, yanındayız" dediğini aktardı.

ASYA - PASİFİK

- **Kim'den ikinci Trump görüşmesi için talimat...** Kuzey Kore lideri Kim Jong Un, ABD Başkanı Donald Trump ile bir araya geleceği ikinci zirvenin hazırlıkları için talimat verdi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Afrin bölgesinde görev yapan unsurlarımıza PKK/YPG'li teröristlerce Tel Rıfat'tan yapılan taciz ateşlerine bölgede bulunan ateş destek vasıtalarıyla gerekli karşılık verilmiştir.
- Irak kuzeyi Zap, Metina, Avaşın ve Haftanın'e 20-22 Ocak 2019 tarihlerinde düzenlenen hava harekâtlarında, terör örgütüne ait silah mevzii ve barınaklar imha edilmiş, üç bölgelerimize saldırı hazırlığındaki silahlı 21 bölücü teröristin etkisiz hale getirildiği tespit edilmiştir.